

**Latgales kongresa programma
2022. gada 27.–29. aprīlī
Rēzekne**

Datums/Laiks	Latgales kongress	Kur
27. aprīlī		
12.00–14.00	Svinīga Sv. Mise	Rēzeknes Jēzus Sirds katedrāle, Latgales ielā 88
14.00–15.30	Svinīgs kongresa gājiens un piemiņas brīdis	No katedrāles līdz piemiņas vietai „Latgales kongresam – 100”, Atbrīvošanas alejā 61
15.30–16.00	Ziedu nolikšana	Pieminekļi: F. Trasunam, N. Rancānam, dzejniekam A. Kūkojam, izdevējam V. Ločam, „Vienoti Latvijai”, M. Bukšam, piemiņas zīmes F. Kempam, V. Seilei
16.00–18.00	Kongresa delegātu, dalībnieku un viesu reģistrācija	Latgales vēstniecībā GORS, Pils iela 4, foajē
17.00–17.30	Izstādes „Lobs ar lobu sasatya” atklāšana (biedrība „Latgales etnogrāfiskā vēstniecība”)	GORS, 2. stāvs
18.00–19.30	Kongresa atklāšana. Moderē: Viesturs Kairišs, Ilga Šuplinska	GORS, Lielā zāle; Re:TV
19.30–20.45	Furšets „Latgales garšas”	GORS, 3. stāvs
21.00–22.30	Koncerts	GORS, Lielā zāle; Re:TV
28. aprīlī*	Darba sesijas* par aktuālajiem jautājumiem: latgalistika: izglītība; latgalistika: valoda; tiesības, vēsture, drošība; ekonomika	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Atbrīvošanas aleja 115; tiešsaistē RTA YouTube, LSM.lv
09.00–10.00	Darba sesijas*	
10.00–11.00		
11.00–11.30	<i>Kafija</i>	
11.30–12.30	Darba sesijas*	
12.30–13.30		
13.30–14.30	<i>Pusdienas</i>	
14.30–15.30	Darba sesijas*	
15.30–17.30	Kontaktu birža // Prezentācijas*	
17.30–18.30	Pieņemšana pie RTA rektores (ar ielūgumiem)	
19.00–20.45	Izrāde „Muols” (ierobežots vietu skaits)	

*Saturs plašāk atklāts atsevišķi, skat. zemāk		
29. aprīlī		
10.00–11.00	Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisijas svinīgā sēde, veltīta Latgales kongresa dienai Moderē: Edmunds Teirumnīks, Janīna Kursīte	GORS, Pils iela 4, Lielā zāle, tiešsaistē Saeimas FB
11.00–11.30	<i>Pārtraukums</i>	
11.30–13.30	Latgales politiskais barometrs: Latgales politika pirms un pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā. Moderē: Jānis Domburs	GORS, Lielā zāle; tiešsaistē RTA YouTube, LSM.lv, Delfi
13.30–14.30	<i>Pusdienu pārtraukums</i>	
14.30–17.00	Noslēguma plenārsēde – rezolūcijas pieņemšana. Moderē: Agris Bitāns	GORS, Lielā zāle, tiešsaistē RTA YouTube, LSM.lv
17.00–18.00	<i>Pārtraukums</i>	
18.00–19.30	Koncerts. Grupa „Tautumeitas”	GORS, Lielā zāle

*28. aprīlī *Darba sesijas Latgales kongress, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Atbrīvošanas aleja 115				
	Latgalistika: izglītība (124. kab.)	Latgalistika: valoda (215. kab.)	Tiesības, vēsture, drošība (308. kab., Inženieru fak.)	Ekonomika (105. kab., Inženieru fak.)
09.00–10.00	<p>Plašsaziņas līdzekļu kanāli, vēstījuma pamatakcanti. Kā uzrunāt Latgales mazākumtautību pārstāvjuus. Moderē: Gatis Krūmiņš (ViA)</p> <p>Eksperti: Olexandr Mischenko, Ukrainas vēstnieks, Ieva Bērziņa (ViA, LNAA), Filips Rajevskis („Mediju tilts”), Inna Plavoka („Chaika”), Sigita Struberga (LATO).</p>	<p>Valodas politikas pieredzes, akcenti latgaliskajam: norvēģu, sāmu, poļu pieredze. Kas jāstiprina valodas politikā, lai latgaliešu valoda tiktu aizsargāta un attīstīta? Moderē: Sanita Martena (RTA)</p> <p>Eksperti: Snorre Karkkonen-Svensson („Valodu māja”), Kazimierz Kleina, Polijas senators, Cor van der Meer (Frīzu Akadēmija, Nīderlande).</p>	<p>Latgaliešu valoda un pašvaldība: novadmācības un skolotāju atbalsts, latgaliešu valodas speciālists pašvaldībā, pašvaldības izdevums, latgaliešu valodas izmantošana publiskajos un darba pasākumos, ceļazīmes un ielu nosaukumi latgaliski. Moderē: Agris Bitāns (SaRIK)</p> <p>Eksperti: Imants Slišāns (SaRIK), Ināra Dundure (LPS), Arvids Dravņiķis (PTI), Armands Kociņš-Kūceņš (TM VVC).</p>	<p>Izglītība un uzņēmējdarbība Latgales attīstībai: caurviju prasmes profesionālajā un augstākajā izglītībā: digitalizācija, jaunrade un uzņēmējspēja, kritiskā domāšana un problēmu risināšana, sadarbības prasmes. Kā jaunas funkcijas un profesijas tehnoloģiju attīstības procesā transformē izglītības sistēmu un tās piedāvājumus. Moderē: Ilga Šuplinska (SaRIK, Saeima)</p> <p>Eksperti: Claudio Rivera (FICIL, RBS), Tharald Lundvall (Norvēģija), Inga Zemdega-Grāpe („NEMO”), Andrejs Vītoliņš (NEP), Ināra Ostrovska (DBT), Iveta Mietule (RTA), Jānis Teivāns-Treinovskis (DU).</p>

	Latgalistika: izglītība (124. kab.)	Latgalistika: valoda (215. kab.)	Tiesības, vēsture, drošība (308. kab., Inženieru fak.)	Ekonomika (105. kab., Inženieru fak.)
10.00–11.00	<p>Latgaliešu valoda un novadmācība skolā: pieredze un perspektīva. Kā panākt sistēmisku un sistemātisku valodas vai novadmācības mācīšanu?</p> <p>Moderē: Sanita Martena</p> <p>Eksperti: Veronika Dundure (LVLKSA), Aņss Ataols Bierzeņš (Kolups), Ilze Saliniece (IZM), Aelita Andrejeva (Rēzeknes 5. vsk.), Ilga Šuplinska (RTA, Saeima).</p>	<p>Valsts valodas likums un citi normatīvie akti. Latgaliešu valoda vai latgaliešu rakstu valoda, ISO koda respektēšana, statistika par valodas prasmēm, t. sk. latgaliešu.</p> <p>Moderē: Agris Bitāns</p> <p>Eksperti: Jānis Pleps (Valsts prezidenta kanceleja), Laila Susanne Vars (Sāmu Lietišķo zinātņu universitāte), Arvids Dravņiks (PTI), Armands Kociņš-Kūceņš (TM VVC).</p>	<p>Demokrātija, brīvība, identitāte = drošība. Kuras demokrātiskas sabiedrības vērtības ir stiprināmas, lai sabiedrības izpratne par notikumiem Ukrainā būtu adekvāta? Kā pierobežas pašvaldībās, tāpat pilsētās ar etniski daudz nacionālu sastāvu stiprināt piederību Latvijai, Eiropas Savienībai, tās informatīvajai, ekonomiskajai telpai un vispārcilvēciskām vērtībām.</p> <p>Moderē: Edgars Rinkevičs (ārlietu ministrs)</p> <p>Eksperti: Olexandr Mischenko, Ukrainas vēstnieks, Monika Michaliszyn, Polijas vēstniece, Marija Golubeva, iekšlietu ministre, Baiba Bļodniece (AM).</p>	<p>Lauku teritoriju attīstība Latgalē: iniciatīvas lauku teritoriju attīstībai, tūrisma un muižu mantojuma loma Latgales lauku atdzimšanai, lauksaimnieciskā ražošanas Eiropas Savienības pierobežā un citi jautājumi.</p> <p>Moderē: Elita Jermolajeva (LLU)</p> <p>Eksperti: Aivars Bernāns (LRLA), Elita Jermolajeva, Marika Rudzīte-Griķe („Handmade Latgola”), Iveta Balčūne (Lūznavas muiža).</p>
11.00–11.30	Kafija (2. stāvā, stikla terase)			

	Latgalistika: izglītība (124. kab.)	Latgalistika: valoda (215. kab.)	Tiesības, vēsture, drošība (308. kab., Inženieru fak.)	Ekonomika (105. kab., Inženieru fak.)
11.30–12.30	<p>Digitalizācijas tuvākā perspektīva: datu bāzes, digitalizācijas prasmes, atbalsts darbiniekam. Kas jau ir izdarīts un kas jādara, izmantojot digitalizācijai paredzēto valsts atbalstu?</p> <p>Moderē: Ilga Šuplinska</p> <p>Eksperti: Sanita Martena (RTA), Henrihs Soms (DU), Santa Šmīdlere (IZM), Ruta Cibule (Balvu Centrālā bibliotēka).</p>	<p>Praktiskā latgaliešu valoda. Cik draudzīga ir vide latgaliešu valodas lietojumam? Vēsturiskā perspektīva un mūsdienu problēmjasautājumi.</p> <p>Moderē: Lideja Leikuma (LU, SaRIK)</p> <p>Eksperti: Edeite Husare, Amanda Anusāne (LgSC), Lilija Limane, Lideja Leikuma, Guntars Skutels (Viļakas, Liepnas, Kupravas katoļu draudze), Pēteris Poļaks (LGB).</p>	<p>Svarīgie notikumi Latgales vēsturē: 460 gadu saistībā ar Polijas ietekmes palielināšanu mūsdienu Latvijas teritorijā (1562), Krāslavas garīgā semināra sākums (1757), Polijas-Lietuvas konstitūcija (1791), 1917. gada kongress, paralēles ar Slovākiju un Čehiju.</p> <p>Moderē: Monika Mihališina (Monika Michaliszyn, Polijas vēstniece)</p> <p>Eksperti: Henrihs Soms (DU), Arņs Slobožanins (DU), Monika Michaliszyn.</p>	<p>Latgales zināšanu ekonomika un eksportspēja: Latgales ekonomiskās telpas pievienotā vērtība un eksportspēja, zināšanu ekonomika, inovācijas, augsto tehnoloģiju uzņēmumi, jaunuzņēmumi.</p> <p>Moderē: Baiba Rivža (LLU)</p> <p>Eksperti: Baiba Rivža, Elita Jermolajeva (LLU), Laura Očagova (LIAA), Jānis Staris („Latvijas finieris”), Anda Zvaigzne (RTA).</p>

	Latgalistika: izglītība (124. kab.)	Latgalistika: valoda (215. kab.)	Tiesības, vēsture, drošība (308. kab., Inženieru fak.)	Ekonomika (105. kab., Inženieru fak.)
12.30–13.30	<p>Mūsdienīgi mācību materiāli, atbilstoša vide iun sagatavots pedagogs. Interaktīvs, caurviju prasmes stiprinošs un skolēna pieredzi respektējošs mācību materiāls digitālajā un fiziskajā vidē.</p> <p>Moderē: Veronika Dundure (LVLKSA)</p> <p>Eksperti: Ilga Šuplinska (SaRIK), Liene Voronenko (IZM VISC), Evika Muizniece (Rēzeknes Valsts ģimnāzija), Andris Slišāns („Upīte”), Edeite Husare (LgSC).</p>	<p>Tradicionālā kultūra un nemateriālais mantojums – iespējas identitātes stiprināšanai un jaunu ideju attīstībai.</p> <p>Moderē: Henrihs Soms (DU)</p> <p>Eksperti: Valda Čakša (RTA), Ēvalds Daugulis (DU), Diāna Apele (RTA).</p>	<p>Latgaliešu valoda publiskajā telpā: sabiedrības izglītošana un korektas izpratnes veidošana par latgaliešu valodas vajadzību, Latvijas austrumu robežas drošības veicināšana. Masu informācijas līdzekļi: valsts, pašvaldības un privātie; to izmantošana ikdienā, kultūras un citos pasākumos, mācīšana vēstures un citās stundās.</p> <p>Moderē: Jurs Saukāns (Latvijas radio Latgales studija)</p> <p>Eksperti: Ausma Sprukte (LRT), Jānis Siksnis (SEPLP), Tenis Bikovskis (Divu krastu radio), Renāte Lazdiņa (Latvijas radio Latgales studija), Jevģēnijs Carevs (Alise Plus).</p>	<p>Stratēģiski svarīgas prioritātes uzņēmējdarbības attīstībai: pašvaldība, uzņēmēji un atbalsta institūcijas.</p> <p>Moderē: Sandra Ežmale (LLU Malnovys koledža, SaRIK)</p> <p>Eksperti: Lars Holmer Hoven (Agderes pašvaldība, Norvēģija), Juris Pūce (Saeima), Sergejs Maksimovs (LPR, SaRIK), Aleksandrs Bartaševičs (Rēzeknes pilsētas dome), Iveta Maļina-Tabūne (Latgolys SEZ), Ērika Teirumnīka (Rēzeknes novada pašvaldība, Rēzeknes SEZ), Juris Guntis Vjakse (LDDK).</p>
13.30–14.30	<i>Pusdienas (223. kab.)</i>			

	Latgalistika: izglītība (124. kab.)	Latgalistika: valoda (215. kab.)	Tiesības, vēsture, drošība un Ekonomika (105. kab., Inženieru fak.)
14.30–15.30	<p>Pilsoniskā līdziesaiste, jaunieši: kuri no esošajiem latgaliskā un reģionālā vēstījuma informācijas kanāliem aiziet līdz jauniešu mērķauditorijai? Ko atklāj atgriezeniskās saites analīze? Vai atšķiras nākošo paaudžu vērtības un to prioritārā secība? Kā efektīvāk nodot tālāk identitātes un kultūras kodu?</p> <p>Moderē: Guntis Rasims (Rēzeknes novada pašvaldība)</p> <p>Eksperti: Amanda Anusāne (LgSC), Jānis Garisons (AM), Sandis Mesters, Lauris Zalāns, Daiga Laizāne.</p>	<p>Pilsoniskās organizācijas kā kopienas ideju nesējs, attīstītājs, starpnieks starp valsts un vietējo pārvaldi un sabiedrību. Kā panākt, lai NVO iniciatīvas, rīcības modeļus valsts respektētu vairāk?</p> <p>Moderē: Jurs Viļums (LKB, SaRIK)</p> <p>Eksperti: Ieva Morica („DOTS”), Edīte Husare (LgSC), Marika Rudzīte-Griķe („Handmade Latgola”), Jorens Dobkevičs („NEW EAST”)</p>	<p>Pašvaldība, administratīvi teritoriālā reforma un Latgale kā teritoriālā vienība Latvijā Moderē: Aldis Bukšs (TM)</p> <p>Eksperti: Juris Pūce (Saeima), Ināra Dundure (LPS), Andrejs Ančupāns (Rēzeknes tehnikums), Agris Bitāns (Eversheds Sutherlands Bitāns), Edgars Mekšs (Ludzas novada pašvaldība), Andris Vaivods (Līvānu novada dome).</p>

16.00–17.30 **Kontaktu birža** (214., 215. kab.)

15.30–17.30 **Prezentācijas** (124. kab.)

15.30–16.00 **Juris Urtāns** „Jaunatklātie pilskalni Latvijā. 1998.–2021.”

16.00–16.30 **Aina Strode, Ieva Širiņa** „Burtu vuocelēite”

16.30–17.00 **Iveta Balčūne**. Lūznavas un Lielbornes muižas

17.00–17.30 **Diāna Apele, Valentina Siņakova, Maruta Latkovska**. Antoņinas Masiļūnes „Povuoru gruomota”

